

Téma: Najnovšie trendy v racionalizácii spotreby energií vo všetkých oblastiach činnosti

Energetická „kríza“ verzus štátna podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Keď sa budúci stavebník rozhoduje o stavbe domu, stojí pred radom zásadných otázok. Bude lepší typový projekt, alebo má radšej dať prednosť individuálnemu riešeniu podľa vlastných požiadaviek a podmienok miesta stavby? Aké by mali byť maximálne náklady na stavbu? Z akého stavebného materiálu by mal byť budúci dom postavený? Najhlavnejšou otázkou však stále zostáva, ako bude stavba financovaná. V súčasnosti je pri realizácii nových stavieb nemenej dôležitá otázka energetickej zaťaženia stavby: či použiť konvenčné spôsoby získania energie za štandardné zaobstarávacie ceny, alebo zvýšiť vstupné investície a použiť zariadenia využívajúce nekonvenčné alebo alternatívne zdroje energie, úsporné z dlhodobého hľadiska.

Za pojmom alternatívny sa teda skrýva iný zdroj energie alebo inak vyrobená energia ako tá, ktorá vzniká spaľovaním fosílnych palív alebo štiepením jadrového paliva. Prehľad týchto zdrojov je v tab. 1.

Staré zásoby	Slniečny žiarivý tok	
	Nepriama solárna energetika	Priama solárna energetika
Fosílna palivá	Voda	Pasívne systémy
Jadrová palivá	Vietor	Aktívne systémy
Vodík	Biomasa	
Geotermálna energia		
Chemické látky		

Tab.1 Klasifikácia prírodných zdrojov

Poznámky:

- Vyčerpanie zásob uhlia, ropy a plynu sa predpokladá medzi rokmi 2050 až 2100.
- Zásoby uránu sú obmedzené. Regenerácia vyhojeného paliva je v štádiu vývoja.
- V štádiu vývoja (ktorý potrvá ešte desiatky rokov) je aj technológia riadenej termonukleárnej reakcie.
- Spotreba geotermálnej energie ochladzuje časti zemskej kôry, vo vhodných lokalitách možno túto energiu využívať, väčšinou sú však potrebné značné investičné náklady.
- Do kategórie zdrojov energie z chemických látok patria aj olovené alebo alkalické akumulátory el. energie, v súčasnosti sa výrazne rozširuje overovanie prevádzkového uplatnenia akumulácie energie z alternatívnych zdrojov.
- Do kategórie využívania vodných zdrojov energie patria hlavne malé vodné elektrárne, všetky riečne vodné elektrárne (aj prečerpávacie) alebo využívanie energie morských vln a prílivu a odlivu.
- K aktuálnemu rozvoju energetických zdrojov patrí oblasť využitia biomasy, kde sa stále vyvíjajú novšie a modernejšie technológie jej spaľovania. Niekedy sa používa delenie biomasy na „starú“ a „novú“. Ide o využitie už rastúcich rastlín a iných organických materiálov, alebo o využitie rastlín špeciálne pestovaných na energetické účely.

Pasívna slnečná energetika tvorí širokú oblasť, týkajúcu sa najmä stavebníctva. Patrí tam aj využívanie priamej slnečnej energie napr. na sušenie a ohrev [1].

Predpoklady pasívneho využívania slnečnej energie sa vytvárajú už pri výstavbe objektov, hlavne zakomponovaním slnečných kolektorov,

tepelných čerpadiel (vzduch – voda, vzduch, voda – zem, vzduch, voda...), zemných registrov a iných.

1. Legislatívne požiadavky

Podľa prijatých legislatívnych predpisov v oblasti energetickej hospodárnosti budov je dôležité, aby sa už pri projektovaní stavieb zväžilo a navrhlo riešenie s využitím energie z alternatívnych zdrojov. Pri energetickej certifikácii podľa zákona č. 555/2005 Z. z. a kolaudácii budovy sa často stáva, že sa síce navrhnu opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti, no mnohé z nich pravdepodobne ostanú len v podobe odporúčaní. Finančne vyčerpaný vlastník budovy potom len konštatuje: „keby som to bol vedel, postupoval by som inak“. Ako je z uvedeného zrejme, je v tejto oblasti potrebná väčšia zainteresovanosť projektantov a nemenej dôležitý je aj impulz zo strany štátu, napr. formou štátneho príspevku.

2. Podpora štátu v oblasti obnoviteľných zdrojov energie

2.1 Návrh zmeny zákona

– štátny príspevok na obnoviteľné zdroje energie

V januári 2009 bol na NR SR doručený návrh na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Novela zákona o bankách reaguje na súčasnú energetickú výzvu využitím zavedeného a osvedčeného nástroja – účelovej štátnej podpory hypotekárnych úverov (tzv. bonifikáciou). Zavedením **štátneho príspevku na obnoviteľné zdroje energie** by občania pri výstavbe, kúpe alebo rekonštrukcii svojich domov získali prístup k výhodnejším hypotekám pokiaľ sa rozhodnú zabezpečiť svoje bývanie alternatívnym zdrojom energie (napr. biomasa, geotermálna energia, solárna energia). V praxi by pritom alternatívny zdroj energie mohol slúžiť na zabezpečenie kúrenia, výroby elektriny, teplej vody, a pod., či už v novostavbe alebo pri rekonštrukcii existujúcej nehnuteľnosti. Popri ostatných opatreniach, ktorými štát v súčasnosti podporuje rozvoj alternatívnych energií prostredníctvom aktivít Ministerstva hospodárstva, Ministerstva životného prostredia, Environmentálneho fondu či štrukturálnych fondov, by práve priama podpora domácností mohla poskytnúť dôležitý impulz pri znižovaní energetickej závislosti slovenských domácností na dodávkach plynu a elektriny.

Podakovanie

Tento príspevok vznikol s podporou agentúry VEGA, konkrétne projektu VEGA č.1/0421/09.

Celý článok „Energetická „kríza“ verzus štátna podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie“ si môžete prečítať na www.atpjournalsk.

**Ing. Katarína Azariová
doc. Ing. Peter Horbaj, CSc.**

**TU v Košiciach, SJF, KET
Vysokoškolská 4, 042 00 Košice
e-mail: peter.horbaj@tuke.sk
azykat@azet.sk**